

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasni po tarifni
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

„Ako smo i braća, nijesu nam kese sestre“

Te lepe narodne poslovice smo se spomnili te dni, ko smo v češkoslovaških listih čitali ogorčene lamentacije o postopanju francoskega komisarja Charona pri Društvu narodov, ki je dvignil pri bolgarski vladi protest proti temu, da je Bolgarija pri češkoslovaških tvornicah naročila velike stomilijonske dobave vagonov in tračnic, dočim je bolgarski finančni minister poprej dal obljubo, da bo te dobave dobila francoska industrija. Dasi je bila češkoslovaška ponudba znatno nižja, je vendar bolgarska vlada vsed tega protesta stornirala velik del naročil pri češkoslovaških tvornicah in jih dodelila francoskim.

Ta za nas sam na sebi irelevantni incident nas mora vendarle zanimati v toliko, ker je z njim zopet enkrat jasno dokazano, da niti najtesnejše prijateljske vezi med dvema narodoma ali državama ne morejo preprečiti diferenc, kadar gre za ekonomske interese, za keso, za lastni žep. Čehi in Francozi so že od davnih let v tesnem medsebojnem prijateljstvu. Bili so to kod naroda že pod Avstrijo, in tudi odkar je Češkoslovaška postala samostojna država, se medsebojno politično prijateljstvo ni ohladilo, nasprotno, se je celo poglobilo. In vendar to ni zadrževalo francoskega komisarja pri Društvu narodov, da bi ne bil ostro nastopil proti češkoslovaškim ekonomskim interesom, ko je šlo za francosko — keso.

Takšni dogodki se v življenju narodov stalno pojavljajo. Celó v tako tesni zajednici, kakor je zveza Slovencev, Hrvatov in Srbov v skupni jugoslovenski državi, se je godilo skozi celo desetletje, da smo bili zlasti mi Slovenci glede naših dajatev predmet eksploatacije s strani naših krvnih bratov. Tozadevna statistika govori še danes dovolj glasno, konkretni podatki, ki so bili vedno znova zopet servirani javnosti, se ne morejo spraviti s sveta. Je pač staro pravilo, da je vsakdo sebi najbližji. Z novim davčnim zakonom se je deloma kričeca razlika med dajatvami, ki jih dajejo državi posamezni deli našega celokupnega naroda, vsaj zmanjšala, če že tudi ne popolnoma izenačila.

Doživeli pa smo podobne stvari tudi z državami, ki so nam po narodnosti prebivalstva celo bratske in s katerimi imamo tesne politične zveze. N. pr. že ponovno pri trgovinskih pogajanjih s Češkoslovaško, s katero nas veže tesno politično prijateljstvo. In vendar so se pogajanja z njo za sklep trgovinske pogodbe že dvakrat razbila odnosno odgodila, ker so difference radi »kese«, radi ekonomskih interesov bile tako velike, da ni prišlo do sporazuma.

To je dokaz, da nas vera v politično prijateljstvo ne sme zaslepiti tako daleč, da bi to vero prenesli tudi na čisto ekonomska vprašanja, ker —

Puniša Račič obsojen na 60 oz. 20 let težke ječe

TOMA POPOVIČ IN JOVANOVIČ DRAGUTIN RADI POMANJKANJA DOKAZOV OPROŠČENA IN TAKOJ IZPUŠČENA.

BEOGRAD, 7. junija. Čisto nepričakovano je bila že danes ob 11. dopoldne razglašena razsodba v procesu proti Puniši Račiču, Tomu Popoviću in Dragutinu Jovanoviću. Obtoženci so imeli danes še svoje zaključne govore. Puniša Račič je izjavil še enkrat, da je izvršil svoje dejanje v skrajni razburjenosti, ne da bi ga vodila misel, da koga ubije. Toma Popović in Jovanović pa sta izjavila, da se ne čutita krivega, ker nista bila soudeležena pri umoru in tudi poprej nista nič vedela.

Nato je vstal državni pravdnik Nikolič, ki je še enkrat izjavil, da vztraja pri obtožnici. Ob 9.45 je senatni predsednik Petrovič proglasil proces za zaključen, nakar se je senat takoj umaknil k posvetovanju. Med tem so bili privedeni v dvorano vsi trije obtoženci. Takoj je bilo opaziti, da je bil Puniša Račič močnejše zastražen. V njegovem spremstvu je bilo namreč več orožnikov in trije stražniki pod poveljstvom orožniškega kapetana. Ker je nasprotno Popoviča in Jovanoviča spremljal le en justični nadrednik, so poslušalci takoj sklepali na odmero kazni.

Ob grobni tišini je nato predsednik pričel čitati razsodbo. Obtoženi Puniša se obsodi:

radi poizkušene umora dr. Pernarja brez premisleka na 6 mesecev zapora oz. ječe;

radi nameravanega umora dr. Basarička brez premisleka na 20 let ječe;

radi nameravanega umora Ivana Grandje brez premisleka na 5 let ječe;

radi nameravanega umora Stjepana Radića brez premisleka na 15 let ječe in radi nameravanega umora Pavla Radića brez premisleka na 20 let ječe, torej skupno na 60 let in 4 mesece ječe ter 6 mesecev zapora.

V smislu določil srbskega kazenskega zakonika pa se izpremeni ta kazen na najvišjo dopustno kazn in sicer na 20 let težke ječe. Všteje se mu presikovalni zapor 7 mesecev in 15 dni.

Toma Popović in Jovanović Dragutina, ki sta bila obtožena kot sokrivca, sta bila radi pomanjkanja dokazov oproščena.

Obtoženci so vzeli razsodbo molče na znanje in so izjavili, da so ž njo zadovoljni. Toma Popović in Jovanović sta stopila k predsedniku senata in se mu zahvalila za pravično razsodbo. Odsli sta takoj iz sodnega poslopja, dočim je bil Puniša Račič odveden v njegovo celico.

Vest o razsodbi se je bliskoma razširila po vsem mestu in tvori seveda senzacijo današnjega dne.

Smrt šahovskega mojstra Retija

PRAGA, 7. junija. Včeraj je umrl tu v starosti 40 let za škrlatico znani šahovski mojster Rihard Reti. Študiral je sivoječasno na Dunaju matematiko in je že pri dunajskih mojstrskih turnirjih kot študent dosegel velike uspehe. Na turnirju v Goeteborgu l. 1920 je delil Reti z Rubinsteinom prvo nagrado. Posebno pozornost je vzbudila l. 1924 v Newyorku njegova zmaga nad Capablancu. L. 1927 si je priboril v Bratislavi mojstrstvo Češkoslovaške. Izdal je knjigo »Nove ideje v šahovski igri.«

Uzev neprestano v akciji

NAPOLJ, 7. junija. Dočim so včeraj erupcije Vezuva nekoliko popustile, je stopil vulkan preteklo noč zopet z vso silo v akcijo. Podzemsko bobnenje spremljajo potresni sunki. Vulkanologi napovedujejo nove erupcije. Med prebivalstvom vlada razumljiva panika, čeprav so oblasti ukrenile vse potrebno za izpraznitev ogroženega ozemlja.

kakor baš v gori navedenem slučaju med Francozi in Čehoslovaki — se vedno zgodi, da plača stroške — zelo drago oni, ki je politično in ekonomskih slabosti. Ta nauk lahko črpamo iz mnogih trgovinskih in drugih pogodb, ki jih je naša država tekom let sklenila z raznimi drugimi — tudi prijateljskimi — državami. Politično prijateljstvo še ne pomeni tudi ekonomskega prijateljstva in ekonomske nesebičnosti. To nam mora biti parola, ki nas naj vodi k realni ekonomski politiki. Pri trgovinskih in drugih konvencijah, tudi s prijateljskimi državami, ne zaostuje samo lepo geslo »Zvestoba za

Izpraznitev Porenja

LONDON, 7. junija. »Daily Express« poroča iz zanesljivega vira, da so se že pričele priprave za izpraznitev Porenja. Anglija je že ukrenila vse potrebno tako za izpraznitev angleške cone, ki se bo izvršila v jeseni, najkasneje koncem oktobra, kakor tudi glede prevoza angleških čet v domovino. Anglija čaka sedaj samo še na Francijo, kjer te priprave še niso toliko napredovale. Vprašanje izpraznitve Porenja je baje pospešil ugoden rezultat pariške konference strokovnjakov.

Katastrofa japonskega parnika

NEWYORK, 7. junija. Že 103 leta staro Bovery-gledališče, v katerem so poprej nastopali vsi veliki ameriški igralci, je pogorelo do tal. Ogenj se je tako naglo razširil, da gasilci niso mogli nič več rešiti.

Gledališče zgorelo

LONDON, 7. junija. Ob obali Kamčatke je nastal na japonskem parniku »Vugo

Maru« požar, nakar se je ladja potopila. Bati se je, da so pri katastrofi vsi potniki in posadka, skupno 700 oseb, večinoma Rusi in Japonci, izgubili življenje.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 7. junija ob 20. uri »Mati«. Prireditev ženskega društva.

Sobota, 8. junija ob 20. uri »Proces Mary Dugan«. Zadnjikrat. Ljudska predstava pri globoko znižanih cenah.

Nedelja, 9. junija ob 20. uri »Oča Boštjan«. Ljudska predstava. Zadnjikrat. Pri globoko znižanih cenah.

Dve ljudski predstavi v marib. gledališču v soboto in nedeljo zvečer. V soboto se vprizori, zadnjikrat v sezoni, efektna ameriška senzacijska igra »Proces Mary Dugan«, v nedeljo pa ravnokotno zadnjikrat v sezoni, zelo simpatično sprejeta ljudska igra »Oča Boštjan« z g. Danešem kot gostom. Za obe predstavi veljajo ljudske cene. (Ložni sedeži brez razlike po Din 15, parterni po 12, balkonski po 10, galerijski po 6; stojišča v parterju po 4, galerijska po 3.)

Najdeni predmeti.

Meseca maja so bili najdeni in izročeni policiji sledeči predmeti: bankovec za 10 Din, rjava usnjata torbica z denarjem, molitvenik, par ženskih rokavic, mala rjava denarnica z večjim zneskom, bankovec za 10 Din, rjava usnjata listnica, usnjat etni za cigarete, rjava ročna torbica z robcem, 2 para rjavih otroških sandalov, 2 mala psa volčje pasme, šipa in mali pipec, siva otroška torbica s parom rokavic, par zlatih naočnikov, 1 majhen ključ, siva ženska torbica, rjava listnica z uničenimi avstrijskimi kronami, nikljasta ura s športno verižico, dežnik in par zlatih očal. —

Znatno podraženje mesa na našem trgu.

V eni zadnjih številčk smo nakratko poročali o mesni krizi v Avstriji, kjer stane kilogram govejega mesa do 6 šilingov t. j. 48—50 Din. Avstrija, ki je pretežno industrijska država, je danes, kakor med vojno prisiljena uvesti brezmesne dneve. Ta kriza sosedne države pa se pozna že pri nas; vsled velikega navala kupcev iz Avstrije so se na našem živilskem trgu zvišale cene govedini od Din 16.— na 18.50! Ali ni mogoče regulirati izvoza naše živine tako, da bi pri tem naš trg ne trpel posledic? —

Besedni zaklad jezikov

Najnovejša izdaja turškega besednjaka v latinici nas poučuje, da ima turški jezik skupno le 25.000 besed, dočim jih izkazuje angleški nad 100.000, francoski pa 75.000. Seveda pa s tem še nikakor ni rečeno, da pozna priprost Turček vseh 25.000 besed svojega jezika. Po mnenju strokovnjakov razpolagajo turški znanstveniki le z besednim zakladom do 10.000, povprečno izobraženi ljudje po 2500 do 4000, neizobraženi ljudje pa največ 1200 besed. Še slabše pa je s kmeti v Anatoliji, katerih besedni zaklad znaša največ 800 besed. Sicer pa naj nihče ne misli, da živi kak Anglež, ki bi poznal vseh 100.000 v angleškem besednjaku navedenih besed. Povprečni besedni zaklad Angleža nikakor za bogvekoliko ne presega besednega zaklada Turkov, ravnotako tudi besedni zaklad Francozov, Nemcev itd. In obstoje ravnokotno seveda tudi angleški, francoski in nemški kmetje, ki le z 800 besedami čisto lahko izhajajo vse svoje življenje.

Maribor in šolstvo

Pod tel naslovom je priobčil »Večernik« v 123. št. sklep mariborskega krajevnega šolskega odbora o izključitvi tujih učencev iz mestnih osnovnih in meščanskih šol. V isti številki je že tudi izrekel o tem sklepu umestno in zaslužno kritiko. Radi globljega razumevanja tega vprašanja mi bodi dovoljeno, da podam kot šolnik še nekatera pojasnila.

Priznati moramo, da ima Maribor mnogo in večinoma lepih šolskih zgradb. V tem pogledu je lahko vzor mnogim večjim in bogatejšim krajem v naši domovini. Da vzlic temu v posameznih šolskih zavodih v poslednjih letih vse bolj čutilimo tesnobo, je čisto naroden pojav. Število učencev narašča sorazmerno s številom prebivalstva. Vojni upadek čutilimo čedalje manj.

Pomisliti je treba, da se morajo s taki mi neprilikami boriti vsi večji kraji, in da so mnogi izmed njih v tem oziru še manj pripravljeni nego je Maribor. Ljubljana je glede šolskih zgradb gotovo za nami. V Šiški sede n. pr. učenci deške meščanske šole v istih klopih, kjer so malo prej sedeli učenci osnovne šole. V teh klopih tudi rišejo. Osnovna in meščanska šola imata poldnevni menjalni pouk. To pa seveda ni edini primer iz naše slovenske metropole. Tudi v Zagrebu niso na holjšem. Za razbremenitev šolskih poslopij so že pred vojno zgradili ogromno novo šolo in so ob pričetku vojne takoj namestili v njej — bolnico, ki se še danes ni umaknila šolski deci. Zato sta pa v starih šolskih zgradbah nameščeni po dve šoli, ki se takisto vrstita v poldnevem pouku. O šolskih poslopijih v drugih naših mestih lahko molčimo. Omenim naj le, da je bila v Beogradu v pričetku tekočega šolskega leta ustanovljena prva meščanska šola, ki pa je morala na otvoritev čakati skoraj pol leta zato, ker na dotičnem papirnatem odloku ni bilo dovolj prostora za vse vpisane učence, potrebnih šolskih prostorov pa v tistem hipu ni bilo na razpolago.

Vzlic vsej šolski tesnobi pa mesta doslej niso odklanjala šolske mladine iz svoje okolice, saj je okolica z mestom vedno v tesni življenski zvezi. Mesta izžarevajo v okolico svoje kulturne dobrine. Iz okolice pa tudi črpajo novih sil za svoj porast. Okolica nosi v mesto svoje pridelke, zato pa pusti v mestu svoj zaslužek. Gotovo ni v škodo mestu, če je njega okolica bogata in izobražena. Tega so se v polni meri zavedali prejšnji mestni očetje v Mariboru in v drugih mestih nekdanje Štajerske. Zato so okoličanom široko odpirali vrata mestnih šol, ki so širile v okolico nemško zavest in nemški jezik.

Danes bi se moral Maribor kot naše največje obmejno mesto v prej navedenem pogledu bolj zavedati svoje dolžnosti. Osnovne in meščanske šole v Mariboru morajo poleg običajnih nalog vršiti še važno funkcijo obmejnih šol, ki morajo do dna prekusiti narod in mu vrniti narodno zavest in materin jezik. Kdor zapira narodu tu na severni meji šolska vrata, slabo služi domovini.

Ker tuje učence mariborskih osnovnih šol lahko seštejemo na prstih obeh rok, je jasno, da je neumestni sklep krajevnega šolskega odbora zadel v živo le meščanske šole. V te zahaja iz bližnje okolice letno 3 do 400 dečkov in deklic, kar je umljivo, če pomislimo, da daleč okoli Maribora ni meščanske šole, pouk na srednji šoli pa ne ustreza praktičnim potrebam zemljedelca, obrtnika in trgovca.

Vzlic velikemu številu pa ti učenci in učenke ne obremenjujejo kaj prida mestne blagajne. Učiteljstvo plačuje država. Dvomeščne učiteljske plače znašajo na eni meščanski šoli toliko kot ves mestni enoletni izdatek za dotični zavod. In učiteljske plače niso sijajne! A tudi učenci in učenke se po možnosti oddoljujejo mestu za gostoljubje. V poslednjem času plačujejo letno po 200 Din prispevka za učila, kar sicer za posameznika ni prevelik izdatek, a doseže v celoti prav znatne vsote. Tako je n. pr. vplačala deška meščanska šola v šolskem letu 1927-28 za 120 tujih učencev preko 20.000 Din v mestno blagajno. Seveda radi priznamo, da je uporabila mestna občina vse to za nove investicije na dotičnih zavodih, vsekakor pa ne moremo reči,

da so zunanji učenci hodili popolnoma zastoni na mestne šolske zavode. In če bi mesto zahtevalo od zunanjih učencev še večje prispevke, bi jih mnogi izmed teh gotovo plačali, saj pridobljeno znanje v življenju bogato povrne malenkostni izdatek za pouk v mladosti.

Vprašanje premajhnega števila prostorov so posamezni zavodi že doslej reševali tako, da ni bilo treba odklanjati pouka željne mladine. Za narodovo izobrazbo je gotovo bolje, da imam učitelja in učenke brez posebne učne sobe, nego učno sobo brez učitelja in učencev. Zato si je n. pr. deška meščanska šola že mnogo let pomagala s »potujočimi« razredi. Ker je na tako velikih zavodih vedno po en razred v risalnici, v telovadnici ali v delavnici, je v tem v dotični sobi prostora za druge učence. Ob kolikaj primerni disciplini ni tako preseljevanje prevelika nesreča. Hujše bi bilo, ko bi sedeli dotični dečki nekje doma v Krčevini, na Pobrežju ali v Studencih, pa bi razmišljali o raznih vragolijah in o nekdanjih lepih časih, ko so smeli njih predniki še neovirano posecati mestne nemške meščanske šole.

Če bomo vrgli tuje učence in učenke preko pragov mestnih meščanskih šol, bomo dobili morebiti za trenotek tri ali štiri šolske sobe. Zgodilo se bo pa še marsikaj, o čemur krajevni šolski odbor v trenutnem nerazpoloženju ni razmišljal. Z odpravljenimi razredi bo odveč tudi toliko in toliko učiteljev in učiteljic, ki ne stanejo mesta niti pare, pa pustijo tu mesec za mesecem vse svoje skromne dohodke. Na meščanskih šolah lahko računimo na vsak opuščen razred po dva nastavnika. V pridobljene sobe se bo vselila deca osnovnih šol, ki ne bo imela ne sebi primerne šolske opreme, ne učil in ne potrebne skupnosti z ostalimi součenci. To velja posebno za deško meščansko šolo. Kaj pa če bojo vstopili odklonjeni tujci v realko, in bo ta zahtevala novih prostorov?

In še nekaj se lahko zgodi: Recimo, da imamo s tujimi učenci vred 3 vzporednice istega razreda. V vsaki je po 50 učencev, med temi po 10 do 12 tujcev, ki jih lahko poženem iz šole. Ostalih 120 učencev še vedno zadostuje, da napolnim 3 razrede, ker v posameznih razredih ne morem imeti nad 50 učencev. Tako se bo morebiti po redukciji pokazalo, da bi bilo v mestnih meščanskih šolah še prostora za marsikakega okoliškega učenca ali učenko, a vpisovanje bo zaključeno, učiteljstvo premeščeno, urniki sestavljeni. Pa bo pritožb in intervencij in bomo zopet preurejali in mešali kolobocijo kakor smo bili vajeni v prvih letih po prevzetju šol v Mariboru.

In kaj naj rečem o Mestni hranilnici? Pred letom je bilo v šolske svrhe preurejeno drugo nadstropje. S tem je dobila tamošnja dekleška meščanska šola potrebne prostore za pouk, za zbirke in posebno še za šolsko kuhinjo, ki je za pouk v gospodinjstvu neobhodno potrebna. S tem je bil program tega zavoda menda dovršen. Z nadaljino preureditvijo bi dobil krajevni šolski odbor še nekaj šolskih sob in drugih prostorov v šolske svrhe. V te bi namestil vse razrede, ki v drugih šolskih poslopijih nimajo prostora. Tako bi bilo v poslopiju, ki po svojem namenu ni primerno za šolo, natrpalih najmanj 20 razredov. Če pomislimo, da je telovadnica za obe v tem poslopiju sedaj nastanjeni šoli že danes premajhna, da ta nameravana šolska »fabrika« nima ne dvorišča, ne vrta, ne igrišča, potem moramo ne samo kot učitelji, ampak kot roditelji le odobravati odlok oblastnega šolskega odbora, ki tak šolski nestvor in pedagoški anahronizem odklanja. Pravijo, da bi bila ta šola le provizorij. Seveda! a petnajst-ali dvajsetleten provizorij, ki bi za ta čas onemogočil graditev nove šole. Mislim, da bi lanska in nameravana letošnja adaptacija, pa po opustitvi šole zopet potrebna preureditev poslopija stala težke stotisočake, ki bi jih mestna uprava ne investirala za dobo dveh ali treh let.

Iz omenjenih razlogov sem se pri seji krajevnega šolskega odbora kot učitelj izrekel proti nameravani preureditvi hranilnice. S svojim edinim glasom bi ne mogel prepričati adaptacije, če bi jo oblast dovolila. Tovariš, ki trdi, da sem radi navedene izjave zakrivil odklonitev

Mariborski in dnevni drobiž

Nova gradbena dovoljenja.

Na včerajšnji seji mestnega sveta mariborskega so bilaodeljena sledeča gradbena dovoljenja: Slavko Vidmar, zgradba gospodarskega poslopja v Gajevi ul. 15; Gjuro Valjak, povečanje čakalnice kino Union v Čafovi ul. 7; mestno električno podjetje, zgradba reklamnega kioska z uro na vogalu Aleksandrove ceste in sodne ulice; — Franc in Julijana Karner, zgradba pritlične stanovanjske hiše v Kettejevi ulici; — Anton in Ivana Obreza, zgradba pritlične stanovanjske hiše v Delavski ulici 28; — Fr. Klasinc, zgradba enonadstropne stanovanjske hiše v Vrbanovi ulici 29; — Josip Zalezina, zgradba pritlične stanovanjske hiše v ulici Viktorja Pärme; — Josip Rosenberg, gradba poslopja za žitno menjalnico v Jezdarski ulici 13; — Josip Holec, zgradba pritlične stanovanjske hiše, Betnavska 45; — Josip Prašelj, preureditev hiše, Koroška 63 (uporabno dovoljenje); — Pavel Lininger, vzidava sušilnice za hmelj, Koroščeva 34; — Karl Scherbaum in sinovi, zgradba skupine prodajalnih paviljonov na vogalu Trga svobode in Kopališke ulice; — Karl Golež, vzidava bencinske sesalke na Aleksandrovi cesti 44; — Martin Medvedšek in Terezija Sila, gradba pritlične stanovanjske hiše v Koseškega ulici; — Josip Natek, zgradba enonadstropne vile v Koroščevi ulici; — Josip Grabnar, zgradba pritlične stanovanjske hiše v ulici dr. Rosine; — Josip Wagner, zgradba pritlične stanovanjske hiše v Fochevi ulici 26 in Josip Petejan, zgradba pritlične stanovanjske hiše v dr. Medvedovi ulici.

Poroka.

Te dni se je v Mariboru poročil g. dr. Ivo Winterhalter, odvetnik v Marenbergu, z gospo Vero Kerrien, roj. Vodopivec, hčerko člana Glavne kontrole g. dr. Hilarija Vodopivca in pravnikinjo našega pesnika in graščaka na Kalcu, Miroslava Vilharja. Naše iskrene čestitke!

Koncert v mestnem parku.

V nedeljo, dne 9. tm. od 10. do 12. ure dopoldne koncertira z izbranim sporedom godba »Drava« prvokrat pod vodstvom novega kapelnika g. Ivana Koudelke.

Lirsko-dramatske slike »Matl«.

Poslednjič opozarjamo našo javnost, da se vprizori danes v Narodnem gledališču novo odrsko delo naših umetnikov Ljudmile Poljančeve in Vasilija Mirka »Matl«. Posebej še vabimo glasbene in pedagoške kroge.

Na državni gimnaziji v Mariboru

je dne 6. t. m. pričel svoje poslovanje ministrski odposlanec, g. univ. profesor iz Ljubljane, dr. Fran Kidrič. Pod njegovim predstvom se bodo vršili zrelotni izpiti; pismeni se prično v ponedeljek, 10. t. m., ustmeni pa 17. tm.

Junjski mraz

je tako paradoksen pojav kakor zrele črešnje za Božič. Davi nas je presenetila izredno nizka temperatura. Če pogledamo v stoletni koledar, najdemo tam začetkom junija — rokavice vse do 12. junija. Dosedaj so se prerokbe 100 letae pratike v marsičem uresničile in tudi danes vemo, da se njen avtor — vsaj za l. 1929 — ni mnogo zmotil. — Vendar pa ta pojav ni prav nič naškodil našim kulturam, ki se bohotno razvijajo.

Slovenigrade.

Koncert Glasbene Matice se preloži radi poznejše kino-predstave na 15. uro popoldne in ne na 16. kakor je bilo prvotno določeno.

Pasji davek za leto 1929.

Lastniki psov se opozarjajo, da je plačati pri mestni blagajni do 30. junija za vsakega nad dva meseca starega psa letno pristojbino Din 100, ter pasjo znamko Din 2,50, pri čemur psi čuvaji niso izvezeti. Po 1. juliju se bo neplačani davek z zapadlo globo v iznosu Din 100.— po mestnem eksekutorju iztirjal.

Vprašanje pralnic v koloniji.

Na predzadnji seji občinskega sveta je bilo sklenjeno, da se stanovalcem v koloniji ob Betnavski cesti zgradijo pralnice, katere se je pri gradnji stanovanj prezrlo, ali pa iz razlogov štednje opustilo. Da bi se odpomagalo temu nedostatku že itak slabih stanovanj, je občinski svet na prošnje nekaterih interesentov sklenil, da se zgradi poizkusna pralnica v svrhu ugotovitve stroškov, ki jih bodo stranke odplačevale v mesečnih obrokih na ta način, da se jim bo zvišala najemnina v amortizacijske svrhe za Din 35.— mesečno. Na podlagi proračuna pričel pri strankah zbirati podpise, ki bi naj služili kot garancija, da bodo amortizacijske kvote (à Din 35 mesečno) redno plačane. Stranke pa v plačevanju visokih zneskov ne vidijo prave rešitve vprašanja pralnic, kajti plačevati mesečno Din 35, trošiti kurivo in drago milo, bi pranje močno podražilo. Vsekakor se zdi kolonistom ceneje, ako oddajo vse perilo v mestne pralnice. Pranje jih bo stalo manj, razen tega pa si bodo prilranili na porno delo. Treba bo torej najti drugačen izhod, sicer bodo hiše kolonistov ostale brez pralnic, kajti plačevanju tako visokih obrov se upirajo skoro vsi stanovalci v stanovanjski koloniji.

Vsaka šola nekaj stane.

V sredo popoldne je prišel v Maribor posestnik Gregor R. iz Gradišča pri Breznu. Pri nekem lesnem trgovcu je kasiral 6400 Din in si je privoščil malo zabave. Seznani se je s priletno perico Marijo V., ki je bila radi tatvin že večkrat kaznovana. Podjetna Marija ga je povabila k sebi na dom, kjer sta prenočevala. Naslednjega dne je Gregor ostal in odšel, a se je s kolodvora vrnil k Mariji in popoldne zopet zadremal pri njej. Ko se je zbudil, ni bilo Marije, s presečenjem pa je tudi opazil, da mu manjka denarnica s šestimi »Jurji«. Obvestil je policijo, ki je takoj poiskala nepopoljšljivo Marijo in jo aretirala. Pri njej so našli še skoro ves denar, namreč 5409 Din. Zagovarjati se bo morala pred sodniki, dočim se bo Gregor vrnil domov, bogatejši za dragoceno izkušnjo, ki jo je bržčas kljub 50 letom šele prvič doživel.

Truplo.

katero je včeraj naplavila Drava, so obla sti že identificirale. Gre za samomor, ki ga je pred tedni izvršil šofer Rudolf Glavič, ko je z avtomobilom zavozil pri Marenbergu v neko drevo. Pri njeni so našli dokumente in ga spoznali tudi po osebnem opisu, čeprav je truplo ležalo v vodi že dolgo časa.

Vlom.

V minuli noči je neznan vlomilec vlomil v pisarno stavbenika inž. Acetta v Koroščevi ulici 23. Na plotu je odtrgal dve lati in se vtihotapil na dvorišče. Zunanji krili pisarniškega okna je odtrgal, na notranji pa je razbil stekla in zlezel v pisarno. Z zidarskim dletom je nato vlomil pisalno mizo in pobral štiri štampiljke. Odnesele je tudi metalno datumsko uro. Raztrgal je dalje dve knjigi, dočim je ostale predmete pustil nedotaknjene. Kljub temu trpi podjetje 550 Din škode. Rafinirani vlomilec si je namazal roki z ilovico, tako da je nemogoče daktiloskopirati njegove prstne odtise.

Jadranaši, pevci, pevke in prijatelji!

V nedeljo dne 9. t. m. bo v Celju velika narodna slavnost. Dolžnost vsakega narodnjaka, posebno pa Primorca, da pohiti na to slavnost in povabi seboj svoje prijatelje. Društvo »Jadran« v Mariboru poziva vse svoje članstvo, pevke, pevce in prijatelje, da store svojo dolžnost. Na kolodvoru se bodo delile značke za izletnike. Odhod iz Maribora, glavni kolodvor ob 9. uri. V soboto zvečer je ob običajni uri za »Jadranaše« obvezna pevka vaja.

1344

Streljaška družina v Mariboru

opozarja vse strelce, da se vršijo strelske vaje za tekmo, pri kateri sodelujejo streljaške družine iz cele države, odslej naprej vsako nedeljo in praznik od 8-12. in od 14.—18. ure na vojaškem streljišču v Radvanju.

1343

zunanjih učencev, dobro ve, da sem bil vsako leto odločen nasprotnik odklonitve in da sem bil tudi pri zadnji seji krajevnega šolskega odbora proti njej.

Vsak razsoden človek prosi krajevni

šolski odbor, naj blagodušni dar, ki ga je ob desetletnici slovenske šole v Mariboru naklonil meščanskim šolam, zopet spravi za boljše čase.

D. H.

Tigrovi zobje

168 ŽRTEV KRVOLČNEGA »KRALJA DŽUNGLE«.

V indijski Bengaliji, domovini krvoločnega tigra, so nedavno ubili največarnejšo zver, »kralja džungle«, ki je tekom šestih let raztrgal 168 oseb. Indijska vlada je celo razpisala veliko nagrado na glavo najkrvoločnejših živali, kar pa ni vzbudilo pri domačinih nikakega veselja do lova za bogatim plenom. Številne žrtve so vtile domačinom toliko strahu praznoverja, da ni bilo med prebivalci nikogar, ki bi si bil upal le pomisliti na smrt »kralja džungle«. Tamkajšnje prebivalstvo je smatralo tigrja za neko božanstvo in verjelo, da je zver s človeško krvjo vsesala vase tudi človeško dušo in razum. Vsekakor je bil tiger izredno prekanen in previdaren. Nikdar se ni vračal na mesto, kjer je s svojimi kremplji raztrgal kako žrtev, kakor da bi vedel, da ga utegne tam dohiteti zaslužena kazen.

Znano je, da preži tiger, ki se je vsaj enkrat napil človeške krvi, stalno le na človeško žrtve in se z živalskim mesom ne zadovoljuje. Domačini dobro poznajo take živali, ki jih imenujejo »ljudožrce« in se jih zelo previdno izogibajo. Tiger že na daleč duha človeško meso in mu nikakor ni težko zaslediti samotnega potnika, vendar je ravno njegovo preveliko poželjenje po človeškem mesu čestokrat tudi njegov konec. Mesto da bi bežal pred zasledovalci, se jim z zavrat-

nimi nameni približuje. Kljub vsej pazljivosti in previdnosti je žival, ki je strasila po Bengaliji, vendar prišla pred smrtonosno cev angleškega lovca E. A. Guesta, ki si je nadel za nalogo, da mora za vsako ceno izslediti krvoločno zver. Nastavljal je zanke, toda tiger se jih ni dotaknil. Treba je bilo najti njegovo skrivališče. Izkušen lovec je splezal na drevo in več dni prežal v zasedi na »kralja džungle«. Blizu svojega skrivališča je položil stao kozo — vabi za zver. Dolgo ni bilo tigra v bližino, kajti njemu je dišalo samo človeško meso. Največ žrtev je našel med drvarji, ki so radi neugodnega vremena prekinili dela. Želodec je zahteval hrano in zadilo mu je tudi kozje meso. Potrpežljivi lovec se je že skoraj naveličal ždeti v zasedi, ko se je nenadoma pojavil v grmovju oprezní tiger. Prislunil je, povohal v zrak in stopil iz goščave. Potuhnil se je k tlom, nato pa v velikem skoku planil nad pripravljeno mrhovino. Ko je zasadil svoje kremplje v vabo, je počil v drevesu strel. Krogla je zadela zver točno v čelo in upihnila življenje »kralja džungle«, ki je bil postal strah vse dežele. Vse prebivalstvo se je globoko oddahnilo, Guest pa je za svoje nevarno delo prejel bogato nagrado in je tudi v obilni meri deležen hvaležnosti prebivalstva.

Sport

Izločilne tekme za državno prvenstvo.

V nedeljo se nadaljujejo tekme za državno prvenstvo. Klubi, ki so nastopili v prvem kolu, bodo odigrali revanžne tekme. Premaganci bodo izločeni, zmagovalci pa ostanejo v nadaljni konkurenci in igrajo po točkah. Dvomljiv je samo izid »Hašk«: »Hajduk« (Osijek) in »Hajduk« (Split): »Slavija« (Sarajevo). »Jugoslavija« bo gotovo izrinila »Sand«. BSK Pobedo in Gradjanski Primorje. — Presenečenj se bržčas ni nadejati.

Jubilejna revija ISSK Maribora.

Ob priliki 10letnega jubileja bo ISSK Maribor izdal spominsko sportno revijo, ki bo brez dvoma najlepša in najbogatejša sportna revija, kar jih je sploh došlejš izšlo v državi. Tiskana bo približno na 70 straneh in bo vsebovala do 30 članov aktualne sportne vsebine, razen tega pa bo bogato ilustrirana s slikami iz življenja in delovanja jubilara. Redakcija je delo zaključila, tako da bo dotiskana že sredi tega meseca.

Službeno iz MO.

Sodniki nedeljskih tekem se opozarjajo, da je MO sklenil, da se v znak žalosti za preminulim igralcem Karlom Pavlinom prekinejo v deseti minuti vse nogometne prireditve za eno minuto.

I. Otroška olimpijada v parku

obeta postati praznik naše mladine. Prijave so se v zadnjih dneh pomnožile, tako da bo konkurenca malčkov prav ostra. Največje zanimanje vlada za teke na kratke proge, nato šele za vozila. Verjetno pa je, da bo v soboto in tudi v nedeljo prijavljenih še več konkurentov, kajti prijave se bodo sprejemale tudi tik pred startom. Brez dvoma bo otroška olimpijada pričetek novih prireditev, ki se bodo vsako leto ponavljale, kakor se z velikim uspehom ponavljajo tudi otroške maskerade, ki jih je upeljal ISSK Maribor. Otroci, pridite in veselite se z nami. Vstopnina h koncertu in prireditvi za deco Din 1, za odrasle Din 2. —

Volilni humor

Za časa angleške volilne borbe so pokazali razni kandidati mnogo humorja. Zlasti Lloyd George je ponovno dokazal, da ga ni tako lahko spraviti v zadrego. O priliki nekega govora pred volilci mu je zaklicala neka ženska: »Če bi bila jaz vaša žena, bi vam takoj dala strupa!« Lloyd George je odgovoril čisto mirno: »Ljuba gospa, če bi bil jaz vaš mož, bi ta strup takoj pogotnil!« Tudi

lord Birkenhead je znal na podoben način pomiriti svoje nasprotnike. Neki volilec ga je med govorom neprestano motil z medklici: »Nočem, da bi se življenjske potrebščine neprestano obdavčevale!« Birkenhead je nato odgovoril: »Naj bo moj prijatelj, ki se tako boji za svoj želodec, prepričan, da naš finančni minister nikakor ne misli naložiti davke še na — želodec.«

Natakarjeva oporoka

V Turinu je umrl te dni natakari Georgi, čegar zapuščina je v velikem nasprotju z njegovim poklicem. Georgi je bil star 50 let in je imel silno dobičkanosno mesto. Ni bil poročen in tudi ni zapustil niti ene lire v gotovini, zato pa so našli v njegovem stanovanju izredno zbirko Dantejevih izdaj, za katero se navdušujejo sedaj številni strokovnjaki. Georgi je namreč ves svoj denar potrošil za to, da je kupoval redke izdaje Dantejevih del, njegovih slik itd. V oporoki je zapustil svojo nenavadno dragoceno zbirko milanskemu muzeju. V Milanu je namreč pričel svojo karijero in je tamkaj v restavraciji, kjer je bil nameščen, spoznal nekega starega profesorja, ki mu je prvi pokazal Dantejeva dela. Georgi je živel silno skromno in je ves svoj zaslužek uporabil za lepe namene.

Brezposelnost u sovjetski Rusiji

ni nič manjša kakor v takozvanih kapitalističnih državah. Po službenih podatkih od 1. maja je bilo ta dan v sovjetski Rusiji 1.700.000 brezposelnih delavcev. Statistika tudi kaže, da brezposelnost v Rusiji stalno narašča (koncem 1922. leta 557.000, v ekonomskem letu 1925-26 jih je bilo 1.015.000, v naslednjem 1.242.000, v ekonomskem letu 1927-28 že 1.400.000). Seveda se ti službeni podatki niti ne podajajo prave slike, ker borze dela zapisujejo samo one brezposelne, ki pripadajo izključno delavskemu stanu, t. j. one, ki so že poprej delali v industriji, ne pa tudi tih, ki prvič iščejo dela v industriji in so poprej bili zaposleni kot kmetijski delavci. Tako božejo prikriti pravo sliko brezposelnosti v sovjetski Rusiji. Ako pa sovjetski vlastodržci pridejo v položaj, da se morajo pobrigati tudi za brezposelnost med kmečkim prebivalstvom, pa odkrijejo strašne slike. Nedavno je svet ljudskih komisarjev imenoval posebno komisijo za popis kmetijskega proletarijata radi socialne klasifikacije prebivalstva v sovjetski Rusiji. Ta komisija je ugotovila, da znaša število brezposelnih v ruskih vaseh nad 5 milijonov. Dalje je ugotovila, da brezposelnost tudi med kmetjskim prebivalstvom stalno narašča.

Dva koncerta

Kakšna ironija! Dva koncerta dva moška zbora drug tik za drugim, prvi — koncert »Kozakov«, koncert primitivnih kompozicij, ki se lajnajo že leta in leta po enem in istem kopitu, brez globljega smisla za umetnost; drugi — koncert naše idealno prožete akademske mladine, ki srka le pri najboljših svežih virih naše umetnosti; prvi, dne 2. junija, ob nabito polni Unionski dvorani, drugi, dne 3. junija, ob razmeroma pičlem obisku. Pač značilno za našo inteligenco, ki je za Ruse našla drag denar, a za akademike naše krvi, in to za akademike resnih stremenj, za bodočo elito našega naroda, za njih bodoče vodje in učitelje, pa ne! Niti oni krogi, ki so sami izšli iz akademskih vrst, niso smatrali — par častnih izjem — za potrebno, da materialno in moralno potprejo naše visokošolce, ki si vendar želijo priznanja ne za izvedbo kot tako, pač pa za trud in stvarno hotenje. Toliko sem moral povedati, predno spregovorim o posameznih koncertih.

Koncert Donskih kozakov. Rusi so že dolgo znani po svojem odličnem zborovem petju. Vrline rafiniranega prednaganja treba priznati tudi »Donskim« kozakom. Njihova pevška družina razpolaga z dobrimi, izšolanimi glasovi. Pevska tehnika je mestoma čudovita, zlasti v dihanju, ki tvori temelj vsake pevške izobrazbe. Tako smo občudovali marsikatero nijanse, ki jih obični zbori ne zmorejo. Vsem je imponirala previdno uporabljena dinamika, od najrahljših tonov do najmogočnejših. To si pač lahko privoščijo le taki, ki jim je zborovo petje poklic. Vsi takozvani kozaki zbori iz povojne dobe prenašajo v različni obdelavi pesmi o zvonu, Ej uhnjem, Stjenka Razin, Konjeniška koračnica itd. in vsi odpojejo v prvem delu svojih koncertov par ruskih cerkvenih kompozicij. V svoj plus štejejo le eno sicer močno olajševalno okolnost, t. j. da so brezdomci, begunci, nesečneži, ki jim železna pevška disciplina nudi pogoje za obstanek in s katerimi treba imeti primerno sočutje. Toda tu se hkrati uveljavlja analogija; sicer ne sočutja, pač pa boljše razumevanje se mora zahtevati za eno najvažnejših kulturnih institucij, to je za

Akademski pevski zbor. Njegovi člani so sicer diletanti, kakor so vsi pevski zbori na svetu izvzemši redke profesionalne. A njihov diletantizem je visoko nad povprečnostjo. Od ljubljanskega akademskega pevskega zbora je nastopil pri nas le zrelejši del moškega zbora. Kompletna pevška enota obsega mešani zbor in skupino mlajših pevcev (»brucev« ako jih hočemo že tako nazivati), ki vstopajo v koncertni zbor po vestnih predpripravih in tako sproti mašijo vsako vrzel, ki nastaja vsled vsakoletnega odhoda starejših pevcev. Na ta način se drži zbor na ugledni višini; iz njega čujemo le mladostne, krepke, fleksibilne glasove, ki vlivajo takoj respekt, zlasti pod jeklenim vodstvom Maroltovim. To pa še vedno ne bi pomenilo mnogo: Vážno je predvsem to, da je zbor akademikov sugestiven; pevci živijo s podano skladbo; reproducirajo vse skladateljeve misli ne le na zunaj, oni se jim približujejo s sveto vdanostjo, čutijo ves v mrtvih notah skrit razvoj avtorjevih duševnih procesov in pojejo s prepričanjem, z zanosom, in mogočno objemajo poslušalca. To daje njihovim proizvajanjem nadnaravno obeležje; zato njihova fina dinamika in tehnika ne vzbujata vtisa komande ali prisiljenosti, pač pa splošne spontanosti. Omenil sem poslušalce. E da! tu je ona žalostna točka, da Maribor ni mogel nuditi našim akademikom mnogo dobre publike. Večina je bila šolska mladina, ki se je tako nespodobna vedla, da bi zaslužila najresnejšo grajo s strani starišev in vseh naših srednješolskih vodstev. In zakaj se ne more naše občinstvo kakor povsod v civiliziranih krajih privaditi ne le na točen prihod h koncertu, temveč tudi na spoštljivost napram koncertom s tem, da tekom izvajanja posameznih skladb ne vstopi v dvorano?! Kako daleč smo še od pravega pojmovanja dostojnosti! Ko bi akademiki bili imeli samo zrelejšo publiko pred seboj (za mlečnozobe njihovi nastopi itak niso), bi bilo njihovo vzorno in sijajno predavanje mnogo pridobilo na članu in aبرانosti, kajti ambijent vpliva na oder s posebno silo!

Ak. pevski zbor šteje kakih 50 glav, je lepo izglajen in razpolaga z blestečimi tenorji, dočim so basi razmeroma pre malo postopni, kar pa v skupnosti ne moti enotnosti. Ob priliki proslave desetletnice obstoja ljubljanske univerze je izbral slovenski program in sicer najmodernejši. Sicer je nameraval podati razvoj slovenske zborovske literature od njenega poroda dalje (1900-1928), v resnici pa nam je dal le dva in še ta prav malo značilna zbora iz prvih let, dočim so vsi drugi kosi (odštevši 4 narodne na koncu programa) vzeti iz nepregledne vrste povojnih več ali manj »prevratnih« zborovskih skladb, tako da so dominirali Adamič, Ravnik, Lajovic in Kogoj. Najgloblji vtis je zapustil Kogojev Rekviem. Marsikatera skladba pa je dala očiten dokaz, da je moški zbor vsled svoje splošno nižje lege homogenosti glasov, nemožnosti razmaha in manjše gibčnosti zadnji poklican za sodelovanje pri uveljavljanju moderne, ko potrebuje pestrobarvnih tonov, kakor jih nudijo razne instrumentalne skupine, ali solisti z njimi ali kvečjemu še mešan zbor. — Kljub temu moramo biti akademikom hvaležni za izredni umetniški užitek. Oni pa, ki so manj dostopni za težje prebavljivo hrano, so našli svoje zadoščenje pri 4 ljudskih (to je pač pravilnejši izraz nego »narodnih«) pesmicah, od katerih sta posebno ugajali Maroltova »Jaz nam pa konjča« in Devova »Flosarska«. Zbor je pel na občudovanja vreden način in iz nežnih rok se je vanj ob močnem priznanju parterne publike vsul lep cvetni dež.

Poleg akademikov sta nastopila tudi dva solista: gčna A. Mezetova in g. M. Rus. Sopranistka Mezetova je s toploto podala Lajovčeve, Osterčeve, Kogojeve in Ukmarjeve speve, njen zvonki glas se je posebno razmahnil v predvojnem Lajovcu. Ob nadaljnjem pridnem studiju lahko računa pevka na lepo bodočnost. Basist Rus je takisto odpel par najnovejših Premrlovih, Osterčevih, Kogojevih in Ukmarjevih pesmi. Njegov glas je še premnogo v sponah šole, zato bi bila vsaka sodba preuranjena. Oba pevca je vzorno spremljal konzervatorist P. Šivic.

V glavnem smo imeli lep večer; marsikdo bi si bil lahko prihranil kozake in rajši pokazal zanimanje za našo pesem. Povdarjati pa je treba, da je ta konjunktura zaporednih koncertov najhuje zadela ravno akademike, zato bi jim bili morali kompetentni faktorji iti na roko, inteligentna publika pa jih počastiti in podpirati (študentje so pač vedno potrebni vsakovrstne podpore). Spored pa je bil predolg, dasi so bili vsi kosi kratki. Toda: začetek se je zakasnil; nastopi so se po nepotrebnem preveč menjali (spored je bil pač tako sestavljen), velika pavza predolga, in tako se je vse zavleklo v dokaj pozno uro. No, pa vsaka šola nekaj stane. Želimo akad. pevskemu zboru obilo uspeha v nadaljnjem težavnem delu.

V. M.

Sokolstvo

Okrožni zlet Dravskega okrožja se bo vršil letos v Ormožu, v nedeljo, dne 16. junija. Priprave za zlet so v polnem teku. Ormoški Sokol je premagal tudi največje težave — vprašanje telovadišča v mestni grabi, ki letos ni odgovarjalo danim potrebam. Odbor je preskrbel, da se je tudi ta zadeva rešila povoljno in bo telovadišče prirejeno prav primerno. Oddelki pridno vadijo — najavljenih je že mnogo društev in se obeta, posebno radi ugodne zveze z vlaki, obilna udeležba od blizu in daleč.

Ozlovoljeni nemški prestolonaslednik

Bivši nemški prestolonaslednik, ki se mudi sedaj v Rapallu v Italiji, je sprejel pred kratkim posebnega poročevalca »Sunday Expressa«, napram kateremu se je z vso odločnostjo izrekel proti nameravani ženitvi njegovega sina Louisa Ferdinanda s filmsko igralko Lilli Damito. Tak zakon bi bil po njegovem mnenju velika pogreška. Poroče naj se sklepajo le med osebami enakih socialnih krogov. Zato želi, da se poroče njegovi sinovi, ako že ne s kraljevskimi hčerkami, vsaj z aristokratinjami bodisi katerekoli narodnosti.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 86

»Tudi jaz imam hčer!« je zamrmral Dandolo, ves razburjen ob pogledu na tolikšno boleščost.

»Da,« je povzela Imperija, »in ravno zato sem prišla k vam. Prihajam vam povedat, da Roland Kandiano ni mrtev, kakor so mislili, nego da se je spustil v boj proti nam...«

»Vedel sem vse to!«

»Vedeli ste, pa me niste posvarili...«

»Izvedel sem šele sinočno noč. Nekdo mi je prišel ovadit Rolanda Kandiana, da se mudi v Benetkah.«

»In jaz vam potrjujem to ovadbo. Izprva se je imenoval Paolo. Zdaj se naziva Ivan di Lorenzo. Pazite, gospod! Če ne primete tega človeka, pazite se, da me ne pritirate do skrajnosti. Pazite, da ne spuntam proti vam vsega beneškega patricijstva! Jaz hočem imeti svojo hčer, ali slišite? In če jo je odvedel tako daleč, da je ne morem več najti, se hočem maščevati... Hočem, da primete Rolanda, in hočem biti navzoča pri zasliševanju. Naj ga razpno na natezalnico, samo da pove, kje je moja hči! To hočem... in če vi ne marate, varujte se!...«

»Eh, gospa, kdo vam pravi, da nočem prijeti Kandiana? Žalost vas zapeljuje!...«

»Da da, oprostite mi... Sama ne vem več, kaj govorim... Dozdevalo se mi je... menila sem, da se obotavljate. Več grozote nego odločnosti sem brala v vaših očeh... toda to je blaznost, kaj ne da, gospod?«

»Bodite mirni,« je dejal veliki inkvizitor, skušaje dati svojemu licu izraz tiste trdnosti, ki je bila tako daleč od njegovega srca. Že ob tej uri, ko govoriva, je vsa beneška policija na nogah; preden minejo trije dnevi, bo Roland Kandiano v naši oblasti...«

»Trije dnevi! To je dolgo časa...«

»In, ker ste ga sami videli in govorili z njim, dajte, popišite mi natančno, kakšno krinko si je nadel. Pravite, da se zdaj naziva Ivan di Lorenzo?...«

»Da. Njegova zunanost pa je takšna-le...«

Imperija je naslonila glavo v dlan ter z napetim duhom in hripavim glasom pričela narekovati, dočim je Dandolo pisal. Ko je bilo končano, je kurtizana vstala, pozdravila, zamahnila z roko, kakor da bi hotela še enkrat zapreti, in odšla.

V veži je srečala starca, ki je veselo rekel nekemu slugi:

»Obvestite našega gospoda, da sem našel kupca za hišo, in da moram govoriti z njim kakor hitro mogoče.«

Ko je Imperija dospela do svoje gondole, je velela veslaču, naj jo zapelje domov. Ko pa se je gondola jela odmikati od brega, je s pogledom, polnim nezaupanja, pomerila Dandolovo hišo; mahoma je izpremenila svoj namen ter viknila:

»Ne! K palači Altieri!...«

Preden sledimo Imperiji na njeni novi poti h generalnemu kapitanu, se vrnimo za hip k velikemu inkvizitorju.

Zgrudil se je bil v svoj veliki naslonjač, skril glavo v dlani in jel premišljati:

»Zdaj se torej godi, kar je bilo neizogibno!... Krog okoli mene se zožuje... V nekoliko urah bo Roland prijet!... Nemogoče je prikriti to aretacijo... In ta ženska, ki mi je prišla kričat, kako ljubi svojo hčer!... In jaz!... jaz!... Oh! Leonora vstaja pred menoj ter zahteva računa o laži in o izdajstvu, ki sem ga zakrivil!... To je strašno; nisem si mislil, da bo rodila moja slabost tako strašne posledice... Iztrebljen sem... Ah... če bi se usmrtil? Morebiti bi bilo s tem vse popravljeno!...«

Hotel je napraviti par korakov semintja po svojem kabinetu; a zapazil je, da omahuje, da mu odrekajo kolena.

V tem trenutku mu je prišel sluga javit, da hoče Filipo, čuvaj hiše na Olivolu, govoriti z njim, ker je našel kupca.

Zamahnil je z roko, češ: »Naj počaka!«

Res, mislil je na to... Ah, kolikokrat ga je navdajala goreča želja, rešiti se te hiše, ki mu je bila več en očiček, kakor da bi mu molče klicala krute spomine s svojim okamenelim obličjem.

Se celo uro si je belil glavo ter iskal izhoda iz te zagate. Polagoma, kakor v odlomkih, se mu je vračala negotova nada!

»Nemogoče je, da bi se dal Roland kar tako zalotiti... In nemara se mi posreči, speljati njegove zasledovalce na krivo sled... Da, tako je... treba mu je dati časa, da zbeži... treba ga je obvestiti, ako ne gre drugače!... In vrhu tega, kdo ve, če mu ni zadoščeno že s tem, da je umoril Bemba?... Morda odide zdaj za vselej!...«

Na teh bornih točkah je zgradil svoj načrt. Še se je dalo urediti prejšnje življenje... Po Rolandovem odhodu ne bo več nobene nevarnosti, da bi Leonora izvedela, kaj se je zgodilo... in naposled bo pač pozabila svoje gorje!

Zdaj se je vrnilo v njegovo srce nekoliko miru. Ukazal je, naj pripeljejo starega Filipa predenj.

»No, ga je nagovoril skoraj z veselim glasom, torej si vendarle našel nekoga?...«

»Da, gospod!«

»Da, da, prodaja se mora izvršiti čim preje!... Kdo je kupec?«

»Tuj gospod, ki me je povabil, da naj ostanem na Olivolu in še nadalje opravljam posel, ki sem ga imel doslej. In če gospod dovolite...«

»Stori, kakor hočeš, vrli moj Filipo, če misliš, da se boš čutil srečnega...«

»Ne morem si misliti večje sreče, kakor da ostanem v stari hiši,« je dejal Filipo z žarečim obrazom.

»Torej je vse v najboljšem redu. Ali si se pogodil za ceno?«

»Kupec sprejme tisto, ki ste jo vi naznačili.«

»Dobro! Preostaja torej samo še, da čimprej zaključiš kupčijo.«

»Gospod, domeni je že za nocojšnji večer. Drevi mi tisti gospod prinese dogovorjeno svoto, ki bo uro nato v vaših rokah.«

»Dobro. Sto tolarjev obdrži zase.«

»Preveč ste velikodušni, gospod,« je vzkliknil stavec ter se je naklonil. »Vidite, prinesel sem listino s seboj; gospod naj jo blagovolijo podpisati.«

(Nadaljevanje sledi).

Mali oglasi, ki so jih objavili posredovalci in socialne namene objavitelja; vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5--

Mali oglasi

Zahteva, dopisovanje in oglaševanje ali trgovaške ali reklamne značajke; vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10--

Za prodajo bencina

pri Shellovi črpalki pred kavarno Jadrana iščem zanesljivega prodajalca. — Ponudbe nasloviti na Josip Šerec, Maribor. 1342

Carinsko-špedicijsko podjetje v Mariboru rabi za takoj perfektnega korespondenta. Biti mora popolnoma zmožen slovenske, srbohrvatske in nemške korespondence, strojepisja in knjigovodstva. Le izborna izurjena, zanesljiva moči s prvovrstnimi priporočili naj vložijo lastnoročno pisane ponudbe s zahtevki pod »korespondent« na upravo tega lista. 1337

V soboto in nedeljo

v Park-kavarni koncert. 1340

Prvovrstna prodajalca

za trgovino s kuhinjsko posodo se sprejme. A. Vicel, Glavni trg 5. 1326

Vinotoč Stuhec

Rošpoh, Vinski dol, vsak dan odprt. Najlepši sprehod, izvrsten razgled. 1334

Velika zaloga kuhinjske posode, hišne in kuhinjske potrebščine vseh vrst. Vsaki gospodinjki znana prvovrstna emajlirana posoda znamke »Herkules« iz tovarne Sphinx. Ia. aluminijevo in litoželezno postekleno posodo. Nadalje mlina za meso, orehe, kavo, mak in poper. Tehnice za kuhanje in meropreizkusne za trgovce z uteži, ribeže ravne, okrogle, polokrogle in oglate. Lopatice za oglje, pepel in smeti, Sita, deske za testo in valjarje. Likalnice. Razne oblike za vsakovrstno pecivo. Kutije za specerijo in dišave. Kotličke in šibe za sneg. Kotličke za polento iz kotlovine. Solnike, mlečne vrčke, cedila za juho, čaj, testo in salato. Vedrice, umivalnice in vrče. Nočne posode. Stiskalnice za ocvirke in krumpir. Samovare »Phobus« in druge vrste. Škafje okrogle in ovalne. Lonce za kuhanje perila in perilnice. Jedilno orodje vseh vrst. Jedilne servise iz porcelana. Krožnike iz porcelana in kamnine. Umivalne garniture in vse vrste steklene robe. Potne pletene košare in cekarje. Postrežba točna in solidna! Cene konkurenčne! Albert Vicel, Maribor, Glavni trg št. 5. 334

Dva malo rabljena

Singer šivalna stroja ceneno na prodaj, Frankopanova 15, dvorišče. 1250

Strojepisno

iščem za eno uro popoldne. Ponudbe z zahtevanim honorarjem na upravo »Večernika« pod značko Strojepisna. 1324

Prodaj omaro,

veliko v dobrem stanju. Pripravna za trgovino, pisarno ali kuhinjo. Poizve se Kopališka ul. 17. 1317

Dovoljujem

si cenjenemu občinstvu vljudo nazniti, da imam veliko zalogo porcelanastih plošč iz tovarne Somag Meissen. Plošče so izvrstne kvalitete ter se uporabljajo za oblaganje kopalnic, štedilnikov itd. Prevzamem vsa pečarska ter v to stroko spadajoča dela po zmernih cenah. Franjo Kroppe, pečarski mojster, Maribor, Tomšičeva ul. 35. 1196

Sobo- in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Iščem mesto poslovodkinje

ali blaginjičarke s kavcijo. Razpolagam tudi z lastno koncesijo trgovine mešanega blaga ter osebne pravice. Ponudbe na upravo lista pod »Verziorana«. 1309

Električne inštalacije,

popravlja, svetilke, likalnice, motorje, aparate, elektro blago po konkurenčni ceni pri Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. 117

Mizarstvo pohištva Ciril Razboršek,

Taborska ulica 22. Prvovrstno izdelovanje vseh vrst pohištva. Renoviranje antikvaričnega in ostalega pohištva. Cene najnižje. 297

Cenjenim gospodinjam

se priporočam za naročila pohištva, izgotovljenega in po načrtu: spalnic, jedilnic, kuhinj, madrac, otoman, zaves, rolet, lastnega izdelka. Popravlila i. dr. se izvršujejo solidno in poceni. Sprejem pohištvo tudi v prodajo in zamenjavo. B. Jagodič, Rotovski trg 4. 1110

Sandale vseh velikosti,

šivane kakor tudi damske, moderne sandale najboljše kupite ali naročite po meri v Mehanični delavnici čevljev in sandalov, Vrtna ul. 8, Maribor. 1020

Zavese, mrežaste in kleklane čipke,

posteljina pregrinjala, damsko perilo, senčnike, vezene, monograme naročite najceneje pri Olgi Kosér, Ciril-Metodova 12, desno. 483

Sprejemem sostanovalca.

Zidovska ul. 12 I. nad. 1329

Oddam opremljeno sobo

s 15. junijem za 200 Din, najraje gospodinjici. Koseskega ul. 41 (nova kolonija). 1331

Škatle

v vsaki velikosti in kakovosti izdeluje najboljše, najhitreje in najceneje Foto-Kompanija, Maribor, Gregorčičeva ul. št. 12. 1086

14 DNEVNA REKLAMNA PRODAJA PERILA

Od 1. do 15. junija po izredno znižanih cenah da se vsakdo lahko prepriča o izredno dobri kvaliteti in izdelavi srajc iz

tvorniške zaloge perila J. Karničnik, Maribor, Glavni trg 11

1328

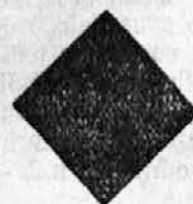
»JDEAL«

Tel. 480

Tel. 480

Kralj Debeluh in sinko Debelinko

LEPA PRAVLJICA ZA MLADINO, KI JO DOBITE V UPRAVI »VEČERNIKA« MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13